

אלו טרפות פרק שלישי הולין

א ב מניי פ"א מהלכות שחיטה הלכה א סמג לאון קלב טוש"ע י"ד סימן טו סעף יח וימנן פו סעף טו:

רלה ג מניי פ"ג מהל' מאלכות אסורות הלכה יא סמג לאון קלב טוש"ע י"ד סימן פו סעף טו:

שיטה מקובצת

לן הרמנא רשות להורגו הרמנא הוה וכו': ט ויש מכה שהיא בבערה. י"ב ג"א נצרכת: ט (אית ספרים) [נסתברא] דלא גרסי וילדת. י"ב ע"י חוסי' כבורות דף ב ע"ב:

רבינו גרשום

הוה לו פתחון פה קמיה דרב. כלומר שאלנו לו וכו' ואשכחתיה לר' ירמיה בר אבא כלומר ר' אבא הוא משתעי ואשכחתיה לר' ירמיה בר אבא אמרי ליה לא סבר לה מן להא דאמר רב הונא אמר רב שמוטת ירך בעוף כשרה. כלומר א"ע: דניפסקו צומת הגידים: ואת מה בריך. כלומר ר' אבא א"ל לרב ירמיה בר אבא את מה בריך: באתרא דדורו ביה חברותה להיתירא לא הוה פרכס. כלומר מן חברותיה ר': ועשה לה קרומית און קנה וחתיה. כלומר תיקן לה קרומית של קנה באותו מקום שהיא סתם הנקב ועשו לה שפופרת של קנה במקום השבר וחייתה שהיה מחזקת הירך במקום השבר וחייתה: אלא מאי אית לך למימר בתוך י"ב חדש שהיה. כלומר לא עיברה שנתה: וטלה עליה במטלית של טרסיה. כלומר מוגיאי הנחושת מעיקרו יש להן מטלית של עור בפניהם כבישל הנחושת שלא ישיחו בגדיהם והוא ככל עת חם ופרשה על התרנגולת וחימה מן המטלית וגידלה כנפים: ודילמא קסבר ר' יהודה טרפה יולדת ומשבתה. דא"ע: שמשבתה טרפה היא: אם כן במידי דמטרפא ביה כלומר במידי דמטרפא ביה לא קאמר כגון נוצה ודאי באותו דבר דמטרפא ביה אינה משבתת אבל מדחוינן דמשבתת ודאי לא טרפה היא: אנתה בה סמנא. כלומר בההוא שושמנא דנפק אנתה בה סימנא א"ע: שמעון כן חלפתא אמר להו נפל טולא. כלומר כבד בא השמש והצל בעולם: כבד יכולין אתם לצאת: כדכתיב בימים ההם אין מלך בישראל. כלומר הכא נמי לענין שושמני אימא בין מלכא למלכא הוה: סימן לטרפה י"ב חדש. כלומר ספק טרפה אם חיה י"ב חדש ודאי אינה טרפה: מיתבי סימן לטרפה כו'. והא הכא חזינן שתים ושלוש שנים והיאך אמרת לטרפה סימן כל י"ב חדש: תנאי היא דתניא. כלומר תנאי היא

מטלית של טרסיהם. פ"י הקונטרס לרפי נחשת וכן פירש הערוך^(א) והציל רחיה דלמך צמגילה פרק בני העיר (דף כו.) מעשה צבית הכנסת של טרסיהם שהיתה צירושים וצמיר פרק ג'^(ב) (דף נב.) מעשה שהציל קופה מלחה עלמות מכפר טביל צבית הכנסת של טרסיהם פירש צברוך^(ג) ומסתמא מפני שטרפי נחשת מוזהמים כדורסקי ועל כן היה להם ציהכ"נ לצד וצפ"ק דע"ו^(ד) (דף פ.) חכס של טרסיהם אני איתו ליה תרי קיצורי חד דשיתיא וחדל דערבא משמע דטרסי וגרדי חדל הוא וקשה דצפ"י החליל (סוכה נא): משמע דגרדיים צפני עלמן וטרסיהם צפני עלמן ועוד דלמרי' בלגדה דמגילה (דף יג.) בגתן ומרש שני טרסיהם היו והיו מספרים צלשון טרסיהם משמע שהיא לומה שיש לה לשון צפני ענמה: **ודירמא** כבר טרפה יולדת ומשבתה. מן מסכתא דלא גרסינן יולדת דלון לריך לו כלל ועוד הא אמרינן פ"ק דע"ו^(ה) (דף טו.) גזי רבי יהודה מתיב בצבורה אמרו לו והלא מרביעין עליה זכר אמר להן לכשתלד אלמלא לא מנקלת זכר ומיהו יש חלוקה בין טרפה חמוכה רגלים לשאר טרפות^(ו): **איזיזא** ואחוי דיבי איתא מיצחא. א"ע: דכה"ג משיב צהמוכר הספיה (פ"ג עה.) מלגלג גזי הואו תלמיד דלמך ליה רבי יוחנן אס לא רחית לא האמנת מלגלג על דברי חכמים אתה שאני כהא שצא לצרר הדבר ולהודיע און ידע שלמה: **סימן** לטרפה כל שאינה יולדת. יש כמה צהמות שפוסקות מלידה ולא מחזקינן להו בטרפות אלא צעני למימר אס יולדת צידוע שאינה טרפה:

אחת היתה בשכונתנו שנקדרד אמר לו ועל דא את סמך בעוף ותרנגולת היתה לו שלה ועשו לה שפופרת של י"ב חדש הוה הכא נמי תוך י"ב חדש הוה אמרו עליו על רבי שמעון בן חלפתא שעסקן בדברים היה והיה עושה דבר להוציא מלבו של רבי יהודה שהיה רבי יהודה אומר אם ניטלה הנוצה פסולה ותרנגולת היתה לו לרבי שמעון בן חלפתא שניטלה נוצה ונחיה בתנור וטלה עליה במטלית של טרסיהם וגיידלה כנפיהם וגיידלה אלא מאי אית לך למימר בתוך י"ב חדש שהיה. כלומר לא עיברה שנתה: וטלה עליה במטלית של טרסיהם. כלומר מוגיאי הנחושת מעיקרו יש להן מטלית של עור בפניהם כבישל הנחושת שלא ישיחו בגדיהם והוא ככל עת חם ופרשה על התרנגולת וחימה מן המטלית וגידלה כנפים: ודילמא קסבר ר' יהודה טרפה יולדת ומשבתה. דא"ע: שמשבתה טרפה היא: אם כן במידי דמטרפא ביה כלומר במידי דמטרפא ביה לא קאמר כגון נוצה ודאי באותו דבר דמטרפא ביה אינה משבתת אבל מדחוינן דמשבתת ודאי לא טרפה היא: אנתה בה סמנא. כלומר בההוא שושמנא דנפק אנתה בה סימנא א"ע: שמעון כן חלפתא אמר להו נפל טולא. כלומר כבד בא השמש והצל בעולם: כבד יכולין אתם לצאת: כדכתיב בימים ההם אין מלך בישראל. כלומר הכא נמי לענין שושמני אימא בין מלכא למלכא הוה: סימן לטרפה י"ב חדש. כלומר ספק טרפה אם חיה י"ב חדש ודאי אינה טרפה: מיתבי סימן לטרפה כו'. והא הכא חזינן שתים ושלוש שנים והיאך אמרת לטרפה סימן כל י"ב חדש: תנאי היא דתניא. כלומר תנאי היא

הוה לן פתחון פה קמיה דרב הונא ושאלניה ואמר לן שמוטת ירך בעוף כשרה ואשכחתיה נמי לרבי ירמיה בר אבא דיתבי וקא בדיק בצומת הגידין ואקשי ליה לא סבר לה מן הא דאמר רב הונא אמר רב שמוטת ירך בעוף כשרה א"ל אנא מתניתין ידענא^(א) בהמה שנחתכו רגליה מן הארכובה ולמטה כשרה מן הארכובה ולמעלה פסולה וכן שניטל צומת הגידין ואמר רב עלה וכן בעוף ואמרי ליה אי הכי קשיא דרב אדרב אישתיק ואקשי ליה ודלמא שני ליה לרב בין שמוטה לחתוכה ואמר לי ואת מפרשת שמוטתיה דרב בפירוש אמר רב שמוטה כשרה חתוכה פסולה ואת מה בריך הכי אמר רב חייא בר אשי אמר רב שמוטת ירך בעוף טרפה וכן אמר ר' יעקב בר אידי א"ר יוחנן שמוטת ירך בעוף טרפה ואמר ר' יעקב בר אידי אילמלי הוה רבי יוחנן באתרא דאורו בה חברותא להיתירא לא פרכים דאמר רבי חנינא אמר רבי שמוטת ירך בעוף כשרה ותרנגולת היתה לו לרבי חנינא שנשמטה ירך שלה והביאה לפני רבי והתירה לו ומלחה רבי חנינא והוה מורי בה הלכה לתלמידים זה התיר לי רבי זה התיר לי רבי ולית הלכתא ככל הני שמעתתא אלא כי הא דשאל רבי יוסי בן גוראי את ר' יהושע בן לוי קדירת קנה בכמה אמר לו משנה שלמה שנינו ע"ד כאיסור האימלקי אמר לו והלא רחל קנה שלה ועשו לה קרומין של קנה וחייתה והלא הלכה רווחת בישראל שמוטת ירך בעוף ותרנגולת היתה לו לרבי שמעון בן חלפתא שנשמטה ירך שלה ועשו לה שפופרת של י"ב חדש הוה אמרו עליו על רבי שמעון בן חלפתא שעסקן בדברים היה והיה עושה דבר להוציא מלבו של רבי יהודה שהיה רבי יהודה אומר אם ניטלה הנוצה פסולה ותרנגולת היתה לו לרבי שמעון בן חלפתא שניטלה נוצה ונחיה בתנור וטלה עליה במטלית של טרסיהם וגיידלה כנפיהם וגיידלה אלא מאי אית לך למימר בתוך י"ב חדש שהיה. כלומר לא עיברה שנתה: וטלה עליה במטלית של טרסיהם. כלומר מוגיאי הנחושת מעיקרו יש להן מטלית של עור בפניהם כבישל הנחושת שלא ישיחו בגדיהם והוא ככל עת חם ופרשה על התרנגולת וחימה מן המטלית וגידלה כנפים: ודילמא קסבר ר' יהודה טרפה יולדת ומשבתה. דא"ע: שמשבתה טרפה היא: אם כן במידי דמטרפא ביה כלומר במידי דמטרפא ביה לא קאמר כגון נוצה ודאי באותו דבר דמטרפא ביה אינה משבתת אבל מדחוינן דמשבתת ודאי לא טרפה היא: אנתה בה סמנא. כלומר בההוא שושמנא דנפק אנתה בה סימנא א"ע: שמעון כן חלפתא אמר להו נפל טולא. כלומר כבד בא השמש והצל בעולם: כבד יכולין אתם לצאת: כדכתיב בימים ההם אין מלך בישראל. כלומר הכא נמי לענין שושמני אימא בין מלכא למלכא הוה: סימן לטרפה י"ב חדש. כלומר ספק טרפה אם חיה י"ב חדש ודאי אינה טרפה: מיתבי סימן לטרפה כו'. והא הכא חזינן שתים ושלוש שנים והיאך אמרת לטרפה סימן כל י"ב חדש: תנאי היא דתניא. כלומר תנאי היא

הוה לן פתחון פה קמיה דרב הונא. כלומר הוהקנו לדבר צמוטת ירך לפני רב הונא ואמר לן כשרה ואחרי כן אשכחתיה לרב ירמיה כו': ואס מה צידך. עכשיו אמור לי אתה אס שמעת זה כלום אחר שצאת הלום: **הצרוסא.** חזרים: לא פרכים. לא היה יכול לנוד כנף ולקנתר אפילו רמו דבר מתוך שגדולים הם ויש לו לירא מהם אס היה אלס: **ומלחה רבי חנינא.** כדי להתקיים ויכול להראות ימים רבים: **וליס הלכא ככל הני.** דשרו שמוטת ירך צעוף: **אלא כי הא.** דקמני והלא הלכה רווחת היא שמוטת ירך צעוף טרפה: **קדירס קנה.** קנה שנקדר ממנה חמיכה כמין ארוכה: **קרומית.** רחבה וסמנויה צה: **ועל דא אס סמך.** מפני שראית שחיתה המכה אתה סומך להמיר והלא הלכה כו': **רווחס.** כבד נמשטה ונתרווחה לנהוג: **סוך י"צ חדש.** חיתה המכה ולסוף י"צ חדש מתה דטרפה עד י"צ חדש חיה: **והיפ עושה דבר.** כדמפרש לקמן להוציא מלבו של רבי יהודה: **וטלה עליה צמטות של טרסיהם.** כרכה צמטות של לרפי נחשת שנותנים לפניהם לקבל עפרורית שחקי נחשת ושל עור היא ותמיד היא חמה מתוך עוביה וגם הנחושת מחמם לעולם: **צמידי דמטרפא צה כו'.** צמתייה נהי דמשצחת צשאר לצריה מיהו ההיא מילתא דמטרפא ציה מי הדרא ומשצחת כי הכא דגדלו אחרונים יותר מן הראשונים: **מאי עסקן.** למה נקרא שמו עסקן תמלה: **אי ודאי ליש להו מלכא.** דכתיב אשר אין לה קלין והיינו עסקן דלא צעני למיסקן אהימנותיה דשלמה: **הנמליס אוהבים לל ושוואים חוס:** **דשומשמני.** נמליס: **נפק חד מינייהו.** מתוך חורי הקן וצא לחוף וראה אלס: **אסנא ציה סימנא.** להכירו לדע מה יעשו לו חצביו כשימנא שסקן: **הרמנא** או נקטינן שכל המהסל צבצבו יהרגוהו: **אי נמי צין מלכא למלכא הוה.** מת המלך ועדיין לא קס אחר ודרך ארץ לעשות איש הישר צעיניו כדכתיב צימים ההם וגו' איש הישר צעיניו יעשה: **אהימנותיה דשלמה.** נאמן הוא על כך וצרות הקדש אמרה: **סימן לספק טרפה:** **י"צ חדש.** אס כן חיה צידוע שלא נטרפה: **צ' ושלש שנים.** וקשיא לרב הונא ד"צ חדש ליכא למ"ד: **סנאי היא.** דאיכא דסצירא ליה כרב הונא דקמני לקמן ימות החמה היו וכיון שעצרו עליו ימות הזנה מיד מת טויש מכה שהיא נצטרה^(א) ומת מתוך חוס הלכך צעינן ימות החמה וימות הזנה: **נקב אחד ארוך.** ונקדרה צחמרון: **מלטרפין למלא מקדה.** ושז אינה מטמאה צאהל צבית שמאי. פלוגתא דשדרה וגלגולת צאהלות (פ"ב מ"ג) דהיינו כדי שיעטל מן החי וימות^(ב) דהכי אמרינן צפרקין (דף נב:) גזי שדרה וכן לטרפה: **חידוק של קרויט.** חמיכה של דלעת יבשה: דשימלא

אמר אמימר יהני בייעי דטרפה שיחלא

כלומר לענין טרפה: לר' יוסי בן משולם דאמר וחייתה לדבריו מתקיימת ב' וג' שנים: אמרו לו משם ראייה ימות החמה היה כו'. והוא קא חזינן

- (א) [לקמן ע.ג.] (ב) [לעיל ג.ד.] (ג) [לעיל ט.ו.] (ד) [מסכתא פ"ג ט"ו ע"ז ה: נא. וצמיס קמני.] (ה) [כפי מ"ש חוס' צומתס סע: ד"ה אי טרפה כו' מוכח דגרסותס היה רבי מלר'.] (ו) [לעיל מה.] (ז) [שבת כט: וש"נ.] (ח) [נצברת רש"ל.] (ט) [נע"י רש"ל.] (י) [נצברך טרסי א"י.] (יא) גי רש"ל ומקמבדא.] (יב) [ועיין היטב חוס' ע"ז טו. ד"ה אלמלא חוס' צמרות כ: ד"ה דלא.]

תורה אור הש"ס

1. לך אל נבקה עצל ראה דרביה וקבם: משלי ו
2. בימים ההם אין מלך בקראל איש הקור בעיניו יעשה: שופטים יז ו

מוסף רש"י

שנחתכו הרגליה. החמויים (לעו"ט). אם ניטלה הנוצה. וזה היא הדקה הסמוכה לגבי שאין לה קנים וצעיני מל"ש (לעיל טו). ובגלגולת שיש בה נקב אחד ארוך. לגבי אלס חמה מניח (אהלות פ"ב מ"ג) צהייה דכמה חסרון בצדקה קמני סיפא וגלגולת כדי שיעטל מן החי וימות היו חסרון ולא מנמלא. ואמרינן צמרות (נח.) כמה יעטל מן החי וימות כמלא מקדה של רופאים. ומי עלה דאס י"ב נקב אחד ארוך שאין עגול, רואים אותו אס יתנו ארכו לעגלו והיו כמלא מקדה היו חסרון, או אפילו יש בו נקבים קטנים הרבה טמן מלטרפין למלא מקדה (לעיל מה.) משם ראייה. צמתייה (סוכה כח.).

(א) עדות פ"ה מ"א תמורה (ל. ע"ג, ט) (נ"ל דמניא), (ב) זכור, ז. תמורה ל: (נמורה) (ד) (תמורה) (ל. ט) (שם סנהדרין פ. ע"ז מט. פסחים טו, (עה) פ: תמורה י: יא. (ע. כה. ה: ל: ל. ל.), (ו) לקמן סו, (ז) (ויקרא יא), (ח) (שם טו, (ט) (בשע"ב פתח), (י) ועין מוס' עירובין סב: ד"ה אפילו ומוס' צ"ה ו: ד"ה ב"ס"ג, (י) ועין הא גע' מוס' גטין טו: ד"ה הא גע' טו, (כ) (נ"ל רבא, (ע) (נ"ל דה"א),

ג'יוון הש"ס

גב' רבי אליעזר סבר עובר ירך אבא. עיון רפ"ג דפרה:

מוסף רש"י

ולד טרפה. ואינו ממש הרי זה זה גורם (בבב"ב) (א) כח דהיתרא עדיף ליה. טו לוי להשמיעו כח דגבי הממיר, שהיא סומך על שמעו ואינו ירא להמיר, אבל כח האוקרין להמיר ואפילו בדבר הממיר (ביצה ב:).

אלו טרפות פרק שלישי הולין

דשיחלא קמא. בלע"ז פושט"א. אותן שהיו צמעה צמעה שנטרפה כולן אסורות דעובר ירך אמו הוא ועמה נטרפו: **מלאן ואילך.** היא והזכר גורמין להם שיצאו דובר שאיסור והיתר גרמו לו שיגדל מותר: **ושוין.** ר' אליעזר ורצנן דפליגי בולד צמעה טרפה: **דספנא מארעא.**

שיחלא קמא אסירא מכאן ואילך הוה ליה זה וזה גורם ומותר איתביה רב אשי לאמימר (ב) ושוין בביצת טריפה שאסורה מפני שגדלה באיסור התם בדספנא מארעא ולישני ליה בשיחלא קמא אם כן גדלה גמרה מיבעי ליה אלא הא (ג) דתנן (ד) ולד טרפה ר' אליעזר אומר לא יקרב לגבי מובח ור' יהושע אומר ביקרב במאי קא מיפלגי (ה) בשנטרפה ולבסוף עיברה ר' אליעזר סבר (ו) וזה גורם אסור ורבי יהושע סבר זה וזה גורם מותר אי הכי אדמיפלגי לגבוה ליפלגו להדיוט להודיעך כחו דר' יהושע דאפילו לגבוה נמי שרי וליפלגו להדיוט להודיעך כחו דרבי אליעזר דאפילו להדיוט נמי אסור (ז) כח דהיתרא עדיף ליה ומודים בביצת טרפה שאסורה בדספנא מארעא דחד גורם הוא רב אחא סבר לה כרב אחא בר יעקב ומתני לה לדאמימר כדאמרן רבינא לא סבר לה כדרב אחא בר יעקב ומתני לה לדאמימר בהאי לישנא אמר אמימר הני יביעי דספק טרפה דשיחלא קמא משהינן להו אי הדרה ומענה שריין ואי לא אסירן איתביה רב אשי לאמימר ומודים בביצת טרפה שאסורה מפני שגדלה באיסור אמר ליה התם בשיחלא קמא אם כן גדלה גמרה מבעי ליה תני גמרה אלא הא (ח) דתנן ולד טרפה ר' אליעזר אומר לא יקרב לגבי מובח ר' יהושע אומר יקרב במאי קא מיפלגי כשעיברה ולבסוף נטרפה (ט) רבי אליעזר סבר (י) עובר ירך אמו הוא אי הכי אדמיפלגי לגבוה ליפלגו להדיוט להודיעך כחו דרבי יהושע ולפלגו בהדיוט להודיעך כחו דרבי אליעזר כח דהיתרא עדיף ליה ומודים ודאי בביצת טריפה שאסורה בדשיחלא קמא מאי טעמא גופה היא והלכתא יבוכר כל שנים עשר חדש בנקבה כל שאינה יולדת אמר רב הונא כל בריה שאין בו עצם אינו מתקיים י"ב חדש אמר רב פפא שמע מינה מדרב הונא הא (יא) דאמר שמואל קישות שהתליע באיבה אסורה הני

טרפה וצ"ת טרפה אסורה משום דגמרה צאיסור ומיהו אין נראה מירון זה דהא לא גורמין א"ז ציעי דשיחלא צתרא אטו ציעי דשיחלא קמא ואטו ציעי דספנא מארעא: **א"ל** הא דתניא וד' טרפה ט ב'. צרייתא היא והוי מני' לאתויי מתניתין דתמורה (דף ל:). כל האסורים לגבי המזבח ולדומיהן מותרין רבי אליעזר אומר ולד טרפה לא יקרב לגבי מזבח אלא ינחא ליה לאתויי בצרייתא א שרבי יהושע הוחרב צה: **במאי קא מיפלגי בנטרפה.** לשון הגמרא משמע דאי לאו דאמימר לא הוה קשה צמאי קא מיפלגי אלא יש לומר משום דאסר אממר דשיחלא קמא לא מיתוקם ליה פלוגתייהו צעובר ירך אמו וצעערה ולבסוף נטרפה דאסר כן קם ליה אממר כרבי אליעזר דשמותי הוא ולאידך לישנא דלקמן יש לפרש משום דקסבר טרפה אינה יולדת קא קשה ליה צמאי קא מיפלגי דלא מיתוקמא פלוגתייהו צוה וזה גורם אסור ואס תאמר ואמאי לא ינחא ליה לרב אשי השתא לאוקומי פלוגתייהו צוה וזה גורם הא שמעינן ליה לרבי אליעזר צהדיא צפרק כל צעה (פסחים דף טו). דאסר דקתני וכן היה רבי אליעזר אומר צכל איסורין צנתורה ויש לומר דשמה לא שמיע ליה לרב אשי הויא צצרייתא: **ורב ר' אליעזר סבר זה וזה גורם אסור.** כמו שהגירסא כאן כך יש לה להיות צפרק כל האסורין (תמורה דף לז). ויש ספרים דגרסי התם למאן דאמר טרפה יולדת פליגי כשנטרפה ולבסוף עיברה דרבי אליעזר סובר עובר ירך אמו הוא וליתא: **א"י הכי אדמיפלגי לגבוה ליפלגו להדיוט.** לשון אי הכי קשה דככל ענין יכול להקשות כן וצריך למאן טעם למה היה מתיישב הא דמיפלגי לגבוה אי הוה מפרש פלוגתייהו צעובר ירך אמו הוא יותר מהשתא דמוקי לה צוה וזה גורם ולאידך לישנא איפכא: **ןהא רבא ב"ב שנים עשר חדש.** למאי דמסקינן השתא הלכתא דטרפה אינה יולדת לא מיתוקמא דמוקי דצריש שור סנגח את הפרה (צ"ק דף מו). משמע איפכא דאמר לאו ירך אמו הוא וצ"י מודה כיון דאגידא צגופה כגופה דמיא ותימה דצריש שור סנגח את הפרה (צ"ק דף מו). משמע איפכא דאמר (ט) רבה פרה שהיזקה גובה מולדה מאי טעמא גופה היא מרגולת שהיזקה אינו גובה מציצתה מאי טעמא פירשא צעלמא היא ומשמע דאפילו ליתא לפרה גובה הכל מולדה ואמאי הא אפילו אי סייע הולד צנגיחה (ט) דאי וולדה נגחו לא היה יכול לגבות מן הולד כל הנזק היכא דליתא לפרה כיון דלאו ירך אמו הוא וצ"י מודה כיון דאגידא צגופה כגופה דמיא ותימה דצריש שור סנגח את הפרה (צ"ק דף מו). משמע איפכא דאמר וצ"י מוקא אמר ליה אייתי ראייה דהויא צעתא הוה אגידא צגופה וצקול וצ"י טרפה אסור ולענין ולד היינו טעמא אף על גב דצעלמא עובר ירך אמו הוא לענין טרפות שאני דתלוי צחיות צמעה ולעובר יש לו חיות צפני עצמו וצצבא קמא (דף מו. ד"ה מאי) הארכתא צו:

נח. **מכאן ואילך** הוה ליה זה וזה גורם ומותר. לע"ז דצקוף צמוצות (דף קא): פסקינן כר' יהודה צפרדות דמסקפא ליה צפרק אטו ואת צנו (לקמן דף עט). אי חוששין לזרע האב או לא היינו צמילתא דשרי כל חד צצפי נפשיה ולא שייך זה וזה גורם אבל הכא דחד אסור וחד שרי הוי ליה זה וזה גורם: **ושוין בביצת טרפה שהיא אסורה.** לא כמו שפירש הקונטרס דקאי אפלוגתא דרבי אליעזר ורבי יהושע אלא קאי אפלוגתא צצית שמאי וצ"ת הלל דפליגי צמתיתין צמסכת עדיות (פ"ה מ"ח) דמנן התם צצית נבלה צכמותה נמכרת צצוק צ"ש מתיירין וצ"ת הלל אוקרין ומודים צצית טרפה שאסורה מפני שגדולה צצאיסור ואס תאמר דהשתא חצצי צית הלל צצית נבלה כצצר דאסרי אפילו צממותה נמכרת צצוק וצפרק קמא דצצית (דף ק:). אמרינן השוחט את התרנגולת ומצא צה צציים גמורות מותרות לאכלן צחלצ וצפילו רבי יעקב לא פליגי) אלא דקאמר אס היו מעורות צגידים אסורות אבל צצאינן מעורות מותר ותיירן צחלכות גדולות דגבי איסור נבלה דלורייתא חתמיירו אבל צצר עוף צחלצ וצצית את התרנגולת ורצינו תס מירן דצצית נבלה חתמיירו משום דנבלה הוי דצר האסור אבל צצר עוף צחלצ דהוי היתר דכל חד וחד צצפי נפשיה שרי ולפירושו מתיישב מה שפרש צצערוך (ה) דהא דאמר צריש צפרק דהר עס הנכרי (עירובין דף קב:). דאפילו ציעתא צצותחא לא לישרי התרנגולת ומצא צה צציים גמורות דאי צצתם צציים אותן אין צציינן צחלצ ולפי מירון הלכות גדולות קשיא מאי אפילו דקאמר אפילו ציעתא צצותחא אטו מי פשוט היתר זה כל כן טפי משאר מילי הא פלוגתא היא דלמאן דאמר צצר עוף צחלצ דלורייתא אסירא מלי דהוה אצצית נבלה ויש לומר דלתיא קאמר אפילו שכל העולם היו נוהגין צו היתר וצפרק קמא דצצית (דף ק:). נמי פשיטא ליה לצ"ס דשרי גצי הא דאמר רב צציה עס יציאת רוצה נגמרה דקאמר למאי אילימא דשרי לאוכלה צחלצ הא צציעי אמה אסירא והתייא השוחט התרנגולת כו' משמע דפשיטא ליה דלא הוה פליג רב ועוד י"ל דהיינו טעמא דאסרי צ"ה צצית נבלה גזירה אטו צצית אטו ציעי דשיחלא צתרא אטו ציעי דשיחלא קמא המזבח ולדומיהן מותרין רבי אליעזר אומר ולד טרפה לא יקרב לגבי מזבח אלא ינחא ליה לאתויי בצרייתא א שרבי יהושע הוחרב צה: **במאי קא מיפלגי בנטרפה.** לשון הגמרא משמע דאי לאו דאמימר לא הוה קשה צמאי קא מיפלגי אלא יש לומר משום דאסר אממר דשיחלא קמא לא מיתוקם ליה פלוגתייהו צעובר ירך אמו וצעערה ולבסוף נטרפה דאסר כן קם ליה אממר כרבי אליעזר דשמותי הוא ולאידך לישנא דלקמן יש לפרש משום דקסבר טרפה אינה יולדת קא קשה ליה צמאי קא מיפלגי דלא מיתוקמא פלוגתייהו צוה וזה גורם אסור ואס תאמר ואמאי לא ינחא ליה לרב אשי השתא לאוקומי פלוגתייהו צוה וזה גורם הא שמעינן ליה לרבי אליעזר צהדיא צפרק כל צעה (פסחים דף טו). דאסר דקתני וכן היה רבי אליעזר אומר צכל איסורין צנתורה ויש לומר דשמה לא שמיע ליה לרב אשי הויא צצרייתא: **ורב ר' אליעזר סבר זה וזה גורם אסור.** כמו שהגירסא כאן כך יש לה להיות צפרק כל האסורין (תמורה דף לז). ויש ספרים דגרסי התם למאן דאמר טרפה יולדת פליגי כשנטרפה ולבסוף עיברה דרבי אליעזר סובר עובר ירך אמו הוא וליתא: **א"י הכי אדמיפלגי לגבוה ליפלגו להדיוט.** לשון אי הכי קשה דככל ענין יכול להקשות כן וצריך למאן טעם למה היה מתיישב הא דמיפלגי לגבוה אי הוה מפרש פלוגתייהו צעובר ירך אמו הוא יותר מהשתא דמוקי לה צוה וזה גורם ולאידך לישנא איפכא: **ןהא רבא ב"ב שנים עשר חדש.** למאי דמסקינן השתא הלכתא דטרפה אינה יולדת לא מיתוקמא דמוקי דצריש שור סנגח את הפרה (צ"ק דף מו). משמע איפכא דאמר לאו ירך אמו הוא וצ"י מודה כיון דאגידא צגופה כגופה דמיא ותימה דצריש שור סנגח את הפרה (צ"ק דף מו). משמע איפכא דאמר (ט) רבה פרה שהיזקה גובה מולדה מאי טעמא גופה היא מרגולת שהיזקה אינו גובה מציצתה מאי טעמא פירשא צעלמא היא ומשמע דאפילו ליתא לפרה גובה הכל מולדה ואמאי הא אפילו אי סייע הולד צנגיחה (ט) דאי וולדה נגחו לא היה יכול לגבות מן הולד כל הנזק היכא דליתא לפרה כיון דלאו ירך אמו הוא וצ"י מודה כיון דאגידא צגופה כגופה דמיא ותימה דצריש שור סנגח את הפרה (צ"ק דף מו). משמע איפכא דאמר וצ"י מוקא אמר ליה אייתי ראייה דהויא צעתא הוה אגידא צגופה וצקול וצ"י טרפה אסור ולענין ולד היינו טעמא אף על גב דצעלמא עובר ירך אמו הוא לענין טרפות שאני דתלוי צחיות צמעה ולעובר יש לו חיות צפני עצמו וצצבא קמא (דף מו. ד"ה מאי) הארכתא צו:

רלו א מיי פ"ג מהל' מאלכות אסורות הלכה (יט) ו'ן סמג לאוין קלב טוש"ע י"ד סימן פו סעיף ג: רלו ב מיי פ"ג מהלכות אסורי מנחת הלכה י: ג מיי פ"ו מהלכות ע"ז הלכה יד סמג לאוין מה טוש"ע י"ד סימן קצט סעיף יא: ד מיי פ"ג מהלכות מאלכות אסורות הלכה יא סמג לאוין קלב טוש"ע י"ד סימן פו סעיף יח: ה מיי פ"ג מהלכות אסורי מנחת הלכה יג ופ"צ מהלכות שמיטה הלכה ו: רלו ו מיי פ"א מהלכות מאלכות אסורות הלכה א סמג לאוין קלב טוש"ע י"ד סימן פו סעיף יז וסימן פו סעיף ט: פושט"א. כמות הביצים בהטלה אחת.

עין משפט נר מצוה

לעזי רש"י
פושט"א. כמות הביצים בהטלה אחת.

שיטה מקובצת

אל דהא לא גורמין הכא בעי: (ל) אלא הא דתניא ולד טרפה ברייתא היא והוה מצ"י (ג) לאתויי ברייתא לפי שר' יהושע הוחרב בה:

רבינו גרשום

הכא תנא היא: הרי זה וזה גורם ודתרנגול דהיתירא והתרנגולת (דספק) דטרפה: בדספנא מארעא. דליכא זה וזה גורם: אי"כ גדלה גמרה מיבעי ליה. כלומר אי בשיחלא קמא שהיו הביצ' במעיה כשנטרפה וזה גמרה באיסור' ולא גדלה גדולה משמע דלאחר כן שנטרפה גדלה באיסור: במאי קא ולבסוף עיברה. כלומר השתא דסבירא לן דטרפה יולדת ומשבחת במאי קא מיפלגי ר' אליעזר ור' יהושע: כשנטרפ' ולבסוף עיברה. אי ולד מותר באכילה דזה וזה גורם מותר לר' אליעזר ולרבי יהושע אסור: איתביה רב אשי לאמימר ושוין בביצת טרפה כו'. כלומר היאך אמרת דטרפה אינה יולדת והא הכא דטרפה טענה ביצים: הכא במאי עסקינן בשיחלא קמא. כלומר שהיו במעיה קודם שנטרפה אבל לאחר שנטרפה לא טענה אלא הא דתנן ולד טריפה ר' אליעזר אומר לא יקרב כו'. כלומר השתא דאמרת דטרפה אינה יולדת ר' אליעזר ור' יהושע במאי קא מפלגי כו': והלכתא בוכר עד י"ב חדש. כלומר ספק טרפה זכר כל שמתקיים י"ב חדש ודאי לא טרפה הוא: אמר רב פפא ש"מ מדרב הונא הא דאמר שמואל קישות שהתליע באיבה כו'. כלומר ש"מ מדרב הונא דאמר כל שאין בו עצם אינו מתקיים י"ב חדש הא דאמר שמואל קישות שהתליע במחובר אסורה משום שרץ השרץ על הארץ:

